

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

Development of Cooperative Learning Using Geographical Process Skill Kits in Conjunction with Virtual World Technologies on Asia, Australia and Oceania for Students in Mathayomsuksa 1

กฤตยากรณ์ วงศ์เพิ่ม^{*1}

Kittayaporn Wongperm^{*1}

wongperm.k@gmail.com*

ส่งบทความ 5 ธันวาคม 2563 แก้ไข 9 มกราคม 2564 ตอบรับ 28 มกราคม 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ได้แก่ 1) เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนียชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4) เพื่อประเมินทักษะทางภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 5) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนชุมชนเทศบาลวัดศรีดอนไชย สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ จำนวน 18 แผน ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ จำนวน 6 ชุด แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.84 แบบประเมินทักษะทางภูมิศาสตร์ มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.86 และแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียน มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.88 การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ t-test (Dependent Samples) ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ เท่ากับ 82.14/80.58 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด มีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.6104 หรือมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้นคิดเป็นร้อยละ 61.04 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีทักษะทางภูมิศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ, ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์, เทคโนโลยีโลกเสมือนจริง, ทักษะทางภูมิศาสตร์

¹ ครูวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนชุมชนเทศบาลวัดศรีดอนไชย สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

¹ Senior Professional Level Teachers in Sridonchai Municipal School Under the Office of Education Chiang Mai Municipality Chiang Mai Province

Abstract

This research objective were to develop collaborative group learning activities using the Geography Process Skill Kit in conjunction with the virtual world technologies on Asia, Australia and Oceania. Mathayomsuksa 1 for the efficiency criteria 80/80, to study the index of effectiveness of learning activities, to compare the learning achievement before and after receiving the learning activity, to assess the geographic skills of Mathayomsuksa 1 students who received learning activities, and to study the satisfaction of Mathayomsuksa 1 with learning activities organization. The sample group was Mathayomsuksa 1/2 student at Wat Sri Don Chai Municipality Community School. Under the Office of Education Chiang Mai Municipality, Chiang Mai Province, who are currently studying in semester 2, academic year 2018, totaling 30 students by using a cluster random sampling. The research instruments were 18 co-operation improvement activities plans, 6 sets of geographic process skills training packages with virtual world technology on geographic tools, achievement tests, geography skills assessment, and a questionnaire on student satisfaction towards learning. Data analysis were mean, percentage, standard deviation, the hypothesis was tested by t-test (Dependent Samples). The research result were learning activity efficiency was 82.14/80.58, meeting the established criteria. The effectiveness index was 0.6104 or increased learning progress, accounting for 61.04%. Students with higher achievement after learning before studying with statistical significance at .01 level. Geographic skills overall between high to highest level from 6 assessments during the study session, and the overall satisfaction with learning activities was the highest.

Keyword: Cooperative Learning Geography Process Skill Training Packages
Virtual World Technology, Geography Skills

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาภูมิศาสตร์จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้รอบรู้ ช่วยให้เข้าใจและสามารถอธิบายความจริงที่ปรากฏบนโลกได้ ความรอบรู้เหล่านี้ยังจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถที่จะวิเคราะห์ และสรรหาค่านิยมในสมัยที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ วิชาภูมิศาสตร์เป็นวิทยาศาสตร์เชิงสังเคราะห์ที่จะหาคำอธิบายในการตีความลักษณะที่เปลี่ยนแปลงของพื้นผิวโลกอย่างถูกต้อง เป็นระเบียบ และมีความสมเหตุสมผล ไม่เพียงแต่การศึกษาเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพเท่านั้น แต่ภูมิศาสตร์ยังโยงไปถึงความสัมพันธ์ของผู้คนและสิ่งแวดล้อม ประเด็นของสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่ทั่วโลกต่างให้ความสนใจและมองว่าภูมิศาสตร์กายภาพเป็นเครื่องนำทางที่จะขับเคลื่อนการเรียนการสอนเรื่องสิ่งแวดล้อมที่ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพสิ่งแวดล้อมและทางสังคมเป็นสำคัญ (วินัยธร วิชัยดิษฐ์ และอรพิน ศิริสัมพันธ์. 2013)

สาระภูมิศาสตร์เป็นสาระหนึ่งของกลุ่มวิชาสังคมศึกษา ซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะเป็นวิชาที่จะช่วยให้เห็นภาพพจน์และภาพลักษณ์ที่สามารถนำมาอธิบายปรากฏการณ์และเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นบนโลกได้ทุกด้าน ทั้งนี้ยังช่วยให้เข้าใจในเรื่องของมิติสัมพันธ์ทางภูมิศาสตร์กับสภาพแวดล้อมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ หรือระหว่างมนุษย์ด้วยกัน ที่ปรากฏขึ้นบนโลก ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ กระบวนการศึกษาวิชาการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ โดยกำหนดสาระ ภูมิศาสตร์ เป็นสาระหนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเป็นสาระที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเรื่องลักษณะของโลกทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทย และภูมิภาคต่าง ๆ ของโลกการใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่าง ๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นการนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551)

แนวทางการจัดการเรียนรู้สาระภูมิศาสตร์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมให้มีคุณภาพจะต้องจัดให้เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง พัฒนาและขยายความคิดของตนเองจากความรู้ที่ได้เรียน หลัก

การเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ให้มีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนจึงต้องใช่วิธีการสอนที่หลากหลายผสมผสานกัน เพราะการสอนไม่มีการสอนวิธีใดวิธีหนึ่งที่ดีที่สุดเพียงวิธีเดียว การสอนที่ดี คือ การสอนที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2552) ผู้สอนจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐาน ดังนั้น ผู้สอนจึงต้องรู้จักนำวิธีการสอนและเทคนิคการสอนมาจัดกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย เน้นสื่อการเรียนรู้หรือนวัตกรรมที่เป็นการศึกษาด้วยตนเอง พร้อมทั้งมีการวางแผนการสอนไว้ล่วงหน้าเป็นอย่างดีด้วยการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภูมิศาสตร์ที่ผ่านมายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร อาจมีสาเหตุหลายประการ เช่น ตัวครูผู้สอน รูปแบบการจัดการเรียนรู้ สื่อประกอบการเรียนรู้ และตัวนักเรียน เป็นต้น แต่องค์ประกอบที่สำคัญคือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน ไม่สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้น้อย เน้นการถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียนจดและท่องจำแล้วนำมาสอบ ซึ่งทำให้ผู้เรียนรู้สึกเบื่อหน่าย มีความจำที่ไม่คงทน เพราะไม่ได้เกิดความเข้าใจในสาระที่เรียนรู้อย่างถ่องแท้ ละเลยการพัฒนาการคิดแก้ปัญหาซึ่งมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนและสัมพันธ์กับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และเนื้อหาวิชาภูมิศาสตร์นั้น เป็นเนื้อหาที่ยากสลับซับซ้อน ต้องใช้การคิดวิเคราะห์ แก่ปัญหา และตัดสินใจในปัญหาต่าง ๆ ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม จึงเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องพัฒนาการสอนที่ทันสมัยมีความหลากหลาย (วิลาวัลย์ ภูศรีดาว. 2551) สอดคล้องกับปัญหาการเรียนรู้อารยะภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนเทศบาลวัดศรีดอนไชย พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำกว่าเป้าหมายที่คาดหวังอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2558 นักเรียนมีผลการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 61.42 ปีการศึกษา 2559 นักเรียนมีผลการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 60.63 และปีการศึกษา 2560 นักเรียนมีผลการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 63.18 ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายของโรงเรียนและสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ที่กำหนดเป้าหมายด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ที่ระดับร้อยละ 75 (โรงเรียนชุมชนเทศบาลวัดศรีดอนไชย. 2560) ซึ่งจากการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นพบว่า นักเรียนขาดทักษะกระบวนการ

การทางภูมิศาสตร์ เช่น การสังเกตและจำแนกความแตกต่างของสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวนักเรียนบางคนยังไม่สามารถจำแนกได้ว่าสิ่งแวดล้อมใดที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมใดมนุษย์สร้างขึ้น นอกจากนี้นักเรียนส่วนใหญ่มักประสบปัญหาการแปลความหมายข้อมูลของสิ่งที่ปรากฏอยู่บนพื้นโลกที่อ้างอิงด้วยตำแหน่งเพราะไม่เข้าใจการอ่านค่าตำแหน่งตามหลักละติจูด ลองจิจูด แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ผ่านมาั้นยังไม่สามารถพัฒนาศักยภาพของนักเรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ นอกจากนั้นยังพบว่า นักเรียนจำนวนมากไม่สนใจใฝ่เรียนรู้ ประกอบกับนักเรียนมีพื้นฐานความรู้ที่แตกต่างกันหากครูเน้นการสอนแบบถ่ายทอดความรู้เนื้อหามากกว่าการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงด้วยตัวผู้เรียนเองก็จะทำให้นักเรียนบางส่วนไม่สามารถทำความเข้าใจหรือเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ ส่วนปัญหาด้านสื่อ พบว่า ครูขาดสื่อและเทคนิคการนำเสนอสาระความรู้ที่สนับสนุนให้การเรียนรู้ดำเนินไปด้วยความกระชับรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เช่น ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และชุดฝึกทักษะ ซึ่งเป็นสื่อที่ช่วยเป็นข้อมูลชี้แนะแนวทางการเรียนรู้ให้นักเรียนสามารถปฏิบัติและเรียนรู้ด้วยตนเองได้มากขึ้น ดังนั้น ครูผู้สอนจึงควรเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้สอนมาเป็นผู้ชี้แนะแนวทางเพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของนักเรียน และควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง จัดหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้นักเรียน และจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็นและมีโอกาสฝึกทักษะอย่างเป็นระบบ มีความกระตือรือร้นใฝ่เรียนรู้ในการแสวงหาความรู้และค้นพบความรู้ด้วยตนเอง กล้าแสดงออกและสามารถเชื่อมโยงความรู้จากเนื้อหาบทเรียนและสรุปประเด็นที่สำคัญจนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ การจัดการเรียนรู้นั้นครูควรมีวิธีการเข้าไปอยู่ในสนามชีวิตของเด็ก (Life Space) และเกิดสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน เพราะนักเรียนแต่ละคนจะแสดงพฤติกรรมไปตามสิ่งที่เขารับรู้ ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะตัว (ทิตินา แชมมณี. 2548) และต้องจัดสภาพการณ์และเงื่อนไขเพื่อให้นักเรียนร่วมมือกันโดยอาศัยประสบการณ์ของคนในกลุ่ม ทำให้เกิดพลวัตในกลุ่มช่วยให้นักเรียนเข้าใจถึงกระบวนการ ในการทำงานร่วมกัน มีวิธีการเลือกจุดมุ่งหมายของกลุ่ม การตัดสินใจของกลุ่มและช่วยให้บุคคลสามารถฝึกฝนตนเองได้ (Johnson and Johnson. 1994)

การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เริ่มมาตั้งแต่เมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจนแน่ชัดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนอนุญาตให้ผู้เรียนทำงานร่วมกัน ในรูปแบบกลุ่มตามโอกาสที่ครูได้มอบหมายงานให้มีการสนทนาโต้ตอบในกลุ่ม อภิปราย การทำงานกลุ่มในเรื่องต่างๆ มีการเปลี่ยนกันเป็นผู้นำกลุ่ม (Slavin. 1990) ซึ่งวิธีการเหล่านี้ไม่มีโครงสร้างรูปแบบที่แน่นอน ประมาณปี ค.ศ. 1970 ได้มีนักศึกษานำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือมาพัฒนาปรับปรุงเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้จริงและได้เผยแพร่ไปอย่างกว้างขวาง ศราภรณ์ มุลอามาตย์ (2554) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือเป็นวิธีหนึ่งส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้แบบมีส่วนร่วมซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริงได้รับการฝึกฝนทักษะกระบวนการแสวงหาความรู้ ทักษะการบันทึกความรู้ ทักษะการคิด ทักษะการจัดการกับความรู้ ทักษะการแสดงออก ทักษะการสร้างความรู้ใหม่และทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม จัดว่าการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เป็นวิธีเรียนที่สามารถนำมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนที่มีคุณภาพได้อีกวิธีหนึ่ง นอกจากนั้น ชุดฝึกทักษะก็เป็นสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาสังคมศึกษาในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และเกิดความรู้ได้ด้วยตนเอง (ดวงแสง ธนกร. 2555) โดยชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริงตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนได้ และสนองตามความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของนักเรียน ทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายในการเรียนรู้ เพราะเป็นการใช้สื่อการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรมใกล้เคียงกับโลกของความเป็นจริง ทำให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดี มองเห็นคุณค่าและความสำคัญของการเรียนภูมิศาสตร์ ช่วยให้นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจในบทเรียนได้เป็นอย่างดี อันจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ที่สูงขึ้น สอดคล้องกับหลักสูตรและโครงสร้างใหม่ด้วยการเปลี่ยนการสอนแบบถ่ายทอดความรู้ความจริงด้วยการบอกไปเป็นการสอนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากขึ้น โดยครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะแนวทางหรือบอกแหล่งข้อมูลหรือช่วยสรุปเนื้อหาให้กะทัดรัด มีทักษะในการสอน มีวิธีเร้าความสนใจ และ

คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนได้ร่วมมือในการเรียนรู้เพื่อลดข้อจำกัดด้านความแตกต่างระหว่างบุคคล และแก้ปัญหาการเรียนรู้นอกกลุ่มสาระสังคมศึกษาที่มีปริมาณเนื้อหาที่ต้องสอนมีเป็นจำนวนมาก ถ้าใช้เวลาในการซักถามนานเกินไป จะทำให้การสอนไม่ทันตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ หรือรายละเอียดของคำอธิบายรายวิชาที่กำหนดไว้ในที่สุด ดังนั้น เพื่อเป็นการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น วิธีการจัดการเรียนการสอนอีกอย่างหนึ่งที่น่าจะนำมาใช้ได้ ก็คือเปลี่ยนวิธีการสอนเน้นให้ผู้เรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนมากขึ้น อันจะเป็นการสร้างบรรยากาศในห้องเรียน รวมถึงส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการคิดวิเคราะห์ ทั้งด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่นอย่างเป็นระบบ จะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นของผู้เรียนในที่สุด กล่าวคือ วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือจะช่วยให้การส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียนด้วยเทคนิคหรือกิจกรรมต่างๆ ครูผู้สอนมีบทบาทอำนวยความสะดวก และจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง จนเกิดเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย (นรินทร์ วงศ์คำจันทร์. 2558)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลีย และโอเชียเนีย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ขึ้นแล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนเทศบาลวัดศรีดอนไชย สังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะทางภูมิศาสตร์ให้สูงขึ้น โดยทักษะทางภูมิศาสตร์ประกอบ ด้วยความสามารถหลายด้าน ได้แก่ การสังเกต การแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์ การใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ การคิดเชิงพื้นที่ การคิดแบบองค์รวม การใช้เทคโนโลยี และการใช้สถิติพื้นฐาน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2560) และเพื่อให้ นักเรียนได้ศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง เกิดความรู้ด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ และมีการนำหลักการทางจิตวิทยา มาใช้ประกอบในการเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รับความสำเร็จและเรียนรู้ด้วยตนเอง มีทักษะการทำงานเป็นกลุ่มฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง

และมีส่วนร่วม มีความเชื่อมั่นในตนเอง ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนตามความถนัดและความสนใจ ทำให้นักเรียนมีโอกาสนในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการดำเนินการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างถูกต้อง เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของนักเรียน ให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กระทรวงศึกษาธิการวางไว้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย
4. เพื่อประเมินทักษะทางภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย
5. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย

สมมุติฐานของการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนเทศบาลวัดศรีดอนไชย สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 2 ห้องเรียน ๆ มีนักเรียนทั้งหมด 60 คน ซึ่งทุกห้องได้รับการจัดแบ่งนักเรียนแบบแบบคลัสความ สามารถกันทำให้ให้นักเรียนทั้ง 2 ห้อง มีความรู้ความสามารถพื้นฐานโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนชุมชนเทศบาลวัดศรีดอนไชย สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้หน่วยห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ด้วยวิธีการจับสลาก

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ออสเตรเลียมและโอเชียเนีย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย

2.2.2 ทักษะทางภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

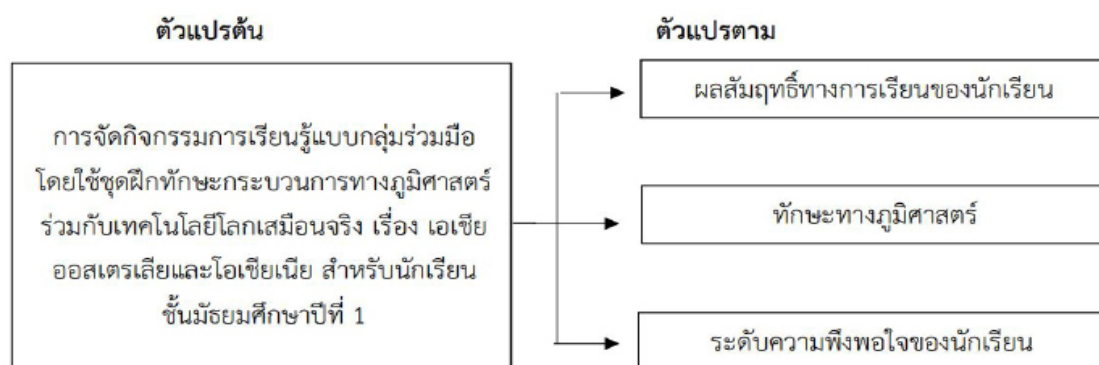
2.2.3 ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กำหนดเนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 สารที่ 5 ภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย

4. ระยะเวลาดำเนินการ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ระหว่างวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2561 ถึง 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2561 โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนด้วยตัวเอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่

1.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 18 แผนๆ ละ 1 ชั่วโมง

1.2 ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 6 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ชุดที่ 2 เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ชุดที่ 3 เอเชียใต้ ชุดที่ 4 เอเชียตะวันตกเฉียงใต้ ชุดที่ 5 เอเชียกลาง และชุดที่ 6 ออสเตรเลียและโอเชียเนีย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบทดสอบอิงเกณฑ์แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ซึ่งมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.50 ถึง 1.00 มีค่าความยาก (p) ตั้งแต่ 0.22 ถึง 0.78 และค่าอำนาจจำแนก (B) ตั้งแต่ 0.21 ถึง 0.83 และหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งฉบับตามวิธีของโลเวท (Lovett) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.84 ใช้ทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

2.2 แบบประเมินทักษะทางภูมิศาสตร์ของ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบประเมินชนิดแบบตรวจสอบรายการ (Check lists) ที่ตรวจให้คะแนนโดยกำหนดตาม เกณฑ์รูบริก (Rubrics) มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.50 ถึง 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อระหว่าง 0.46 - 0.73 แล้วนำคะแนนทั้งฉบับมาหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach) หรือสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับ เท่ากับ 0.86

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของ นักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating

Scale) 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Scale) จำนวน 15 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ระหว่างวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2561 ถึง 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2561 ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 18 ชั่วโมง ซึ่งมีขั้นตอนในการทดลอง ดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียนในวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2561 ผู้วิจัยจัดปฐมนิเทศนักเรียนเกี่ยวกับหลักการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ การทำแบบฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ และแนะนำวิธีการใช้งานเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง

2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และประเมินทักษะภูมิศาสตร์ ตามแผนการจัดการเรียนรู้

3. ทดสอบหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2561

4. สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2561

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เกณฑ์หาประสิทธิภาพ 80/ 80 (เผชญ์ กิจระการ. 2544)

2. การวิเคราะห์หาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือน

จริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย สำหรับนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (Hovland. 1949 อ้างถึงใน เผิชู
 กิจระการ และสมนึก ภัททิยานี. 2545)

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผล
 สัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรม
 การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการ
 ทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง
 เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย สำหรับนักเรียนชั้น
 มัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยง
 เบนมาตรฐาน (Standard deviation) สถิติค่าทดสอบ
 ที่ (Dependent Samples t-test) (ล้วน สายยศ และ
 อังคณา สายยศ. 2545)

4. การวิเคราะห์คะแนนประเมินทักษะทาง
 ภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัด
 กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะ
 กระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือน

โดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย
 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เท่ากับ 82.14/80.58 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการ
 เรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย
 ออสเตรเลียและโอเชียเนีย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 0.6104 แปลว่า นักเรียนมีความก้าวหน้า
 ทางเรียนเพิ่มสูงขึ้นคิดเป็นร้อยละ 61.04

3. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรม
 การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย
 ออสเตรเลียและโอเชียเนีย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่าง
 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตาราง 1

ตาราง 1 การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การวัดผล	$\bar{X}$	S.D.	df	t
ก่อนการจัดการเรียนรู้	20.07	2.32	29	16.515**
หลังการจัดการเรียนรู้	32.23	2.54		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการประเมินทักษะทางภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย
 ออสเตรเลียและโอเชียเนีย ปรากฏว่า ผลการประเมินทักษะทางภูมิศาสตร์ ที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การประเมิน
 ครั้งที่ 3 (ร้อยละเฉลี่ย เท่ากับ 80.71) การประเมินครั้งที่ 4 (ร้อยละเฉลี่ย เท่ากับ 81.43) การประเมินครั้งที่ 5 (ร้อยละ
 เฉลี่ย เท่ากับ 82.38) และการประเมินครั้งที่ 6 (ร้อยละเฉลี่ย เท่ากับ 83.41) ตามลำดับ ส่วนผลการประเมินทักษะ

จริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย โดยคำนวณหา
 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 (Standard deviation) (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ.
 2545) แล้วเทียบค่าเฉลี่ยร้อยละกับเกณฑ์แปลความหมาย
 5 ระดับ ระหว่าง น้อยที่สุด ถึง มากที่สุด

5. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มี
 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึก
 ทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลก
 เสมือนจริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย สำหรับ
 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยง
 เบนมาตรฐาน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2545)
 แล้วเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์การแปลความหมาย 5 ระดับ
 ระหว่าง น้อยที่สุด ถึง มากที่สุด

ผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ

2. ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการ

3. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรม

ทางภูมิศาสตร์ ที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ การประเมินครั้งที่ 1 (ร้อยละเฉลี่ย เท่ากับ 78.97) และการประเมินครั้งที่ 2 (ร้อยละเฉลี่ย เท่ากับ 79.84) ตามลำดับ

5. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$)

การสรุปผล

จากการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ เท่ากับ 82.14/80.58 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด มีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.6104 หรือมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้นคิดเป็นร้อยละ 61.04 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีทักษะทางภูมิศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น และสามารถพัฒนาทักษะทางภูมิศาสตร์ได้

อภิปรายผล

1. ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เท่ากับ 82.14/80.58 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ คมกริช พะเลียง และธัชชัย จิตรนันท์ (2560) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปอเมริกาเหนือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 93.89/82.76 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 และสอดคล้องกับ ญัฐกมล วัชรพงษ์ทวี (2556) ได้พัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดการเรียนรู้ เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ

วัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคุณภาพมีระดับมากที่สุด 2) ชุดการเรียนรู้ เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 86.70/93.84 สำเร็จข้างต้นเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผสมผสานระหว่างกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือและชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนอนุญาตให้ผู้เรียนทำงานร่วมกัน ในรูปแบบกลุ่มตามโอกาสที่ครูได้มอบหมายงานให้มีการสนทนาโต้ตอบในกลุ่ม อภิปราย การทำงานกลุ่มในเรื่องต่าง ๆ มีการเปลี่ยนกันเป็นผู้นำกลุ่ม (Slavin. 1990) ช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง ได้รับการฝึกฝนทักษะกระบวนการแสวงหาความรู้ ทักษะการบันทึกความรู้ ทักษะการคิด ทักษะการแสดงออก ทักษะการสร้างความรู้ใหม่ และทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม (ศรารัตน์ มุลอามาตย์. 2554) ทำให้เข้าใจบทเรียนอย่างลึกซึ้งและจดจำสาระความรู้แบบฝังลึก จึงสามารถทำแบบทดสอบได้มากขึ้น นอกจากนั้น เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ก็เป็นสื่อที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ เนื้อหาสาระในบทเรียน มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และเกิดความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริงจะทำให้นักเรียนเข้าใจสาระความรู้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนได้ และสนองตามความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของนักเรียน (นรินทร์ วงศ์คำจันทร์. 2558) ทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายในการเรียนรู้ เพราะเป็นการใช้สื่อการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรมใกล้เคียงกับโลกของความเป็นจริง ทำให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดี มองเห็นคุณค่าและความสำคัญของการเรียนภูมิศาสตร์ ช่วยให้นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจในบทเรียนได้เป็นอย่างดี อันจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามเป้าหมายร้อยละ 80 ดังผลการวิจัยข้างต้น

2. ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 0.6104 แปลว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้นคิดเป็นร้อยละ 61.04 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วงเดือน วงขาริ (2557) ได้พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการปฏิบัติ โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่อง การจัดดอกไม้สด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการปฏิบัติ โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่อง การจัดดอกไม้สด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เท่ากับ 0.7826 ความสำเร็จข้างต้นเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผสมผสานระหว่างกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือและชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์โดยการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง ได้รับการฝึกฝนทักษะการคิด ทักษะการแสดงออก และทักษะการสร้างความรู้ (ศรารัตน์ มูลอามาตย์. 2554) ทำให้เข้าใจบทเรียนอย่างลึกซึ้งและจดจำสาระความรู้แบบฝังลึก จึงสามารถทำแบบทดสอบได้มากขึ้น นอกจากนั้น เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ก็เป็นสื่อที่ช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ เนื้อหาสาระในบทเรียน มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และเกิดความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริงจะทำให้นักเรียนเข้าใจสาระความรู้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนได้ และสนองตามความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของนักเรียน (นรินทร์ วงศ์คำจันทร์. 2558) ทำให้นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจในบทเรียนได้เป็นอย่างดี สามารถทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้มากขึ้น เมื่อเทียบกับผลการทดสอบก่อนเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนมากกว่าร้อยละ 50

3. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัย

สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ คมกริช พะเลียง และธัชชัย จิตรนันท์ (2560) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปอเมริกาเหนือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณัฐกมล วัชรวงษ์ทวี (2556) ได้พัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนสูงกว่าการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความสำเร็จข้างต้นเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผสมผสานระหว่างกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือและชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง ได้รับการฝึกฝนทักษะกระบวนการแสวงหาความรู้ ทักษะการบันทึกความรู้ ทักษะการคิด ทักษะการแสดงออก ทักษะการสร้างความรู้ใหม่และทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม (ศรารัตน์ มูลอามาตย์. 2554) ทำให้เข้าใจบทเรียนอย่างลึกซึ้งและจดจำสาระความรู้แบบฝังลึก จึงสามารถทำแบบทดสอบได้มากขึ้น นอกจากนั้น เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ก็เป็นสื่อที่ช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในเนื้อหาสาระในบทเรียน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และเกิดความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริงจะทำให้นักเรียนเข้าใจสาระความรู้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนได้ และสนองตามความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของนักเรียน (นรินทร์ วงศ์คำจันทร์. 2558) ทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายในการเรียนรู้ เพราะเป็นการใช้สื่อการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรมใกล้เคียงกับโลกของความเป็นจริง ทำให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดี มองเห็นคุณค่าและความสำคัญของการเรียนภูมิศาสตร์ ทำให้นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจในบทเรียนได้เป็นอย่างดี อันจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

4. ผลการประเมินทักษะทางภูมิศาสตร์ของ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย ปรากฏว่า การประเมินครั้งที่ 1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทักษะทางภูมิศาสตร์ โดยรวมในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชิดชนก วันทวี (2557) การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และทักษะทางภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีสอนแบบโครงงาน พบว่า คะแนนทักษะการคิดวิเคราะห์และทักษะทางภูมิศาสตร์ก่อนเรียนของนักเรียนที่ใช้วิธีสอนแบบโครงงานและวิธีสอนแบบปกติไม่แตกต่างกัน และคะแนนทักษะการคิดวิเคราะห์และทักษะทางภูมิศาสตร์หลังเรียนของนักเรียนที่ใช้วิธีสอนแบบโครงงานสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความสำเร็จข้างต้นเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผสมผสานระหว่างกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือและชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง ได้รับการฝึกฝนทักษะกระบวนการแสวงหาความรู้ ทักษะการบันทึกความรู้ ทักษะการคิด ทักษะการจัดการกับความรู้ ทักษะการแสดงออก ทักษะการสร้างความรู้ใหม่และทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม (ศรารัตน์ มุลอมาตย์. 2554) นอกจากนี้ ชุดฝึกทักษะก็เป็นสื่อวัตกรรมการและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาสังคมศึกษาในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และเกิดความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริงตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนได้ และสนองตามความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของนักเรียน โดยครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะแนวทางหรือบอกแหล่งข้อมูลหรือช่วยสรุปเนื้อหาให้กะทัดรัด มีทักษะในการสอน มีวิธีเร้าความสนใจ และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยให้การส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียนและเกิดเป็นการเรียนรู้อย่างมีความหมาย (นรินทร์ วงศ์คำจันทร์. 2558) ทำให้นักเรียนมีทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์อยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุดหลังจากการเรียนรู้และมีแนว

โน้มที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

5. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานของการศึกษาข้อที่ 3 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณัฐกมล วัชรวงษ์ทวี (2556) เรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ คมกริช พะเลียง และธัชชัย จิตรนันท์ (2560) เรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปอเมริกาเหนือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียน อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด คำอธิบายรายวิชา เนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ และสาระการเรียนรู้ เพื่อกำหนดขอบข่ายเนื้อหาและจัดกิจกรรมโดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นส่วย่อย ๆ ต่อเนื่องกันเป็นลำดับ ชัดเจน เข้าใจง่าย โดยการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนอนุญาตให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันในรูปแบบกลุ่มตามโอกาสที่ครูได้มอบหมายงานให้มีการสนทนาโต้ตอบในกลุ่ม อภิปราย การทำงานกลุ่มในเรื่องต่างๆ มีการเปลี่ยนกันเป็นผู้นำกลุ่ม (Slavin. 1990) โดยครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะแนวทางหรือบอกแหล่งข้อมูล หรือช่วยสรุปเนื้อหาให้กะทัดรัด มีทักษะในการสอน มีวิธีเร้าความสนใจ และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยให้การส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียนและเกิดเป็นการเรียนรู้อย่างมีความหมาย (นรินทร์ วงศ์คำจันทร์. 2558) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติด้วยตนเองจริง รวมทั้งสามารถทราบผลการปฏิบัติด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนมีอิสระในการเรียนรู้ ตลอดจนการใช้สื่อโลกเสมือนจริงมีรูปแบบน่าสนใจ เกิดแนวปฏิบัติกิจกรรมมีความหลากหลายในการตั้งคำถามและการค้นหาคำตอบด้วยตนเอง เป็นการเร้าความสนใจของนักเรียนและส่งเสริม

ผลให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน รู้จักการสร้างสรรค์ผลงานอย่างอิสระ นักเรียนจึงเกิดความภาคภูมิใจ เกิดความสุขในการเรียนรู้ จนมีความพึงพอใจในการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ โดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สามารถปรับให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียนได้ โดยเฉพาะชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ สามารถให้นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับภูมิศาสตร์เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย ที่เชื่อมโยงกับท้องถิ่นของตนเองได้ ดังนั้น ครูผู้สอนจึงควรปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของนักเรียนและโรงเรียน เพื่อสนองตอบต่อความสนใจของนักเรียนที่ต้องการแสดงความสามารถของตนเองอย่างอิสระ

1.2 เนื้อหาสาระเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย เป็นเนื้อหาที่หลากหลายและมีสาระความรู้จำนวนมากต้องใช้เวลาในการเรียนการสอนมาก เนื่องจากนักเรียนต้องอาศัยเวลาในการเรียนรู้ ครูผู้สอนไม่ควรเร่งรัดจนเกินไปและควรใช้เวลากับนักเรียนได้ศึกษาอย่างลึกซึ้งในคำถามที่นักเรียนสนใจ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และครูผู้สอนไม่ควรด่วนสรุปหรือบอกคำตอบแก่นักเรียนเร็วเกินไป ถ้ามีปัญหาเกิดขึ้นให้ครูผู้สอนพยายามตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนได้คิดอย่างรอบคอบมีเหตุผลบนพื้นฐานของข้อมูลที่หลากหลาย

1.3 การนำกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ โดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปใช้ในระดับชั้นอื่นๆ สามารถทำได้โดยครูผู้สอนอาจปรับเนื้อหาสาระในชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ โดยคงใบกิจกรรมทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกฝนอย่างเหมาะสมกับระดับชั้นและสาระการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

1.4 ควรมีการสร้างบรรยากาศในการฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ที่กระตุ้น ส่งเสริมให้

นักเรียนใช้ความคิดอย่างเต็มที่และมีอิสระในการคิดจะทำให้ให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งควรชมเชยผลงานของนักเรียนทุกคน และนำเสนอให้ผู้อื่นที่เป็นบุคคลภายนอกได้เห็นผลงานของนักเรียน เพื่อเป็นกำลังใจให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจในการเรียนรู้ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียน และเกิดเจตคติที่ดีในการนำทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์มาใช้ในชีวิตประจำวันและใช้ในการเรียนรู้เรื่องอื่นๆ ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

1.5 ครูผู้สอนที่ต้องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ควรได้ศึกษารายละเอียดในแต่ละขั้นตอนของชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์และจัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับสาระ เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย โดยเน้นให้นักเรียนเชื่อมโยงทั้งสาระความรู้ตามเนื้อหาและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภูมิศาสตร์ท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง ในสาระการเรียนรู้อื่นๆ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนอื่นที่มีสภาพแวดล้อมในโรงเรียนต่างกัน เพื่อให้มีวิธีการสอนที่หลากหลายและเกิดประโยชน์ในการพัฒนาทักษะทางภูมิศาสตร์ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

2.2 ควรมีการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง เรื่อง เอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาพัฒนาทักษะทางภูมิศาสตร์และมีทางเลือกหลากหลายในการศึกษาความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.3 ควรศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกทักษะกระบวนการทางภูมิศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีโลกเสมือนจริงกับหน่วยการเรียนรู้อื่น ๆ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อช่วยพัฒนาและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2545). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- คมกริช พะเลียง, ธัชชัย จิตรนันท์. (2560). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปอเมริกาเหนือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชิดชนก วันทวี. (2557). *การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และทักษะทางภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีสอนแบบโครงงาน*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ณัฐกมล วัชรวงษ์ทวี. (2556). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ดวงแสง ณ นคร. (2555). *การใช้สื่อการสอน*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทิศนา ขัมมณี. (2548). *รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย*. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นรินทร์ วงศ์คำจันทร์. (2558). *การศึกษาความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- โรงเรียนชุมชนเทศบาลวัดศรีดอนไชย. (2560). *รายงานการประชุมสะท้อนปัญหาทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. เชียงใหม่ : สังกัดสำนักการศึกษาเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2545). *เทคนิคการสร้างและสอบข้อสอบความถนัดทางการเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.
- วงเดือน วงขาริ. (2557). *การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการปฏิบัติ โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่อง การจัดดอกไม้สด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วินัยธร วิชัยดิษฐ์ และอรพิน ศิริสัมพันธ์. (2556). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนกลุ่มวิชาภูมิศาสตร์ที่ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาครุศาสตร์ สาขาวิชาสังคมศึกษา*. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย. 5(2) 167-180
- วิลาวัลย์ ภูศรีดาว. (2551). *ผลการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือนิทานประกอบภาพการ์ตูนเรื่อง ความมหัศจรรย์ของสัตว์กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. มหาสารคาม : วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศรารัตน์ มุลอมาตย์. (2554). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือและการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้*. ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). *แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- . (2560). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางสาระภูมิศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- Johnson, D. W., et al. (1994). *Active learning: Cooperation in the college classroom*. Edina, MN: Interaction Book Company.
- Slavin, Robert E. 1990. *Cooperative Learning : Theory, Research and Practice*. New Jersey : Prentice – Hall.